

Szerkesztőség:
Templomudvar 2. szám

Kiadóhivatal:
Sándor király-utca 9. sz.

Sürgőnycim: Délbácska
Telefonszám: 137

DÉLBÁCSKA

Előfizetési árak:
Egy óra - - 20 dinár
Negyedévre - 60 dinár
Félévre - - 120 dinár

Egyes szám ára:
1 DINAR

NOVISAD, 1922 október hó 11 | POLITIKAI NAPILAP | III. évf. 226. szám Szerda

Kulisszacsatározások

folytak ismét a beogradi politikai aréna mögött. Az 1920-as viharos ősszel született demokrata-radikális koalíció megdöntésén kísérleteznek megint illetékesek és nemilletékesek. Ezuttal a koalíció renegátjai kísérleteznek. Bármily jelszavakkal folyik is a küzdelem, bármennyire erőlködnek Proticsék, Davidovicsék és Radicsék; a Pasics-kormány csak akkor bukik meg, ha maga akarja. Mert parlamentáris uton a viharedzett kormányt ugylátszik kimozdítani nem lehet. A kormány a parlament 417 megválasztott tagja közül már hónapok óta mintegy 150 főnyi „többséggel” kormányoz, s mint a tapasztalat mutatja, ez a furcsa parlamentárizmus meg sem árt neki: számos válság és krízis dacára, szilárdan tartja magát már ide s tova két éve. A mostani általános harci riadó sem kecsegtetheti az ellenzéket vajmi vérmes reményekkel: ha ez az ellenzék két év alatt a parlament nyílt porondján nem tudta megbuktatni a kormányt, nem fog ez neki sikerülni a klubhelyiségekben sem. Az ellenzék heterogén politikai mentalitása az a faktor, melynek Pasics-Pribicevicsék már két éve köszönhetik kormányon létüket s ez fogja pozíciójukat erősíteni a jövőben is. Addig míg a muzulmánok néhány millió dinár földváltásdíjért máról holnapra kormánypárt lehetnek, míg Korosecék politikai állásfoglalásukat a klérus illetékrendezésétől teszik függővé — addig a jelenlegi kormány szilárdan fog állani. Radics passzív rezisztenciája is csak quantité negligible marad amíg egyedül áll, valamint Protics és Davidovics periodikus idealista agitációs körutjai sem okoznak nagy gondot Pasicséknak. Hogy a nemzetiségeknek esetleges beleszólása ezen belpolitikai diszharmonikus koncertbe sem változtatna semmit a helyzeten, azt fölösleges még hangsúlyozni is. Nem lesz egyéb a mai krízisből mint jónéhány elődjéből: nagy láрма a szenzációéhes beogradi sajtóban, hosszas tárgyalások elvont kérdésekről, nem sikerült megengedezés és a végeredmény: Pasics-Pribicevics. Vajjon ez a helyzet jó-e, vagy jobb-e a végső alternatívánál, az új választásoknál, azt nehéz eldönteni vagy megjósolni. A konstruktív munkára való nemhajlandóság — ez a súlyos politikai betegség — érzik meg itt is. Mig ez a komoly hajlandóság nincs meg, addig igazán mindegy vajjon Pasics 150 vagy 50 képviselővel kormányoz-e, vagy teljesen azok nélkül. Ez legalább a tanulsága a belpolitika utolsó két évének. A jelek szerint komoly politikusok — mindkét oldalon — nem is látják még elérkezettnek az időt a — tisztulásra...

Török csapatok bevonultak Izmidbe

Az angol flotta elzárta a Dardanellákat — Az angol munkástanács a kormány lemondását követeli

Konstantinápoly. (Eredeti távirat). Az angol flotta elzárta a boszporuszi hajóközlekedést. Mudániában ma folytatódhatnak a tárgyalások, ha Kemal újabb nehézségeket nem csinál. Izmed értesítette Harringtont, hogy elrendelte a csapatmozdulatok megszüntetését. A thrákiai zóna átadására vonatkozólag Harrington és Izmed között holnap indulnak meg a tárgyalások.

Havas-jelentés szerint a semleges zónát összevonják és csak Csanak és környéke esnek bele, de az ázsiai part többi pontjai a zónán kívül esnek.

A konstantinápolyi angol parancsnok az angol állampolgároknak azt a tanácsot adta, hagyják el a várost.

Konstantinápolyi jelentések szerint Izmidbe tizennyolcezernyi török csapat érkezett és fehér zászlóval bevonult a városba. A „Temps” szerint két csapatrészt azonban kijelentette, hogy téves parancs folytán nyomult előre és azonnal visszavonul.

A francia és olasz kormány megbízottait egyértelmű utasításokkal látta el, melyek alapján a tárgyalások újból megkezdődtek.

Az athéni sajtóiroda közli, hogy a minisztertanács tegnap összeült azon

célből, hogy Venizelosnak a helyzetről küldött táviratát letárgyalja. A minisztertanács úgy határozott, hogy a kényyszerhelyzet előtt megengedve, enged a szövetségesek akaratának és Keletthrákiát kiűriti; a kiűrités határidejéről még nem döntöttek.

Az United Telegraph szerint Poincaré az olasz megbízottal együtt tanácsosnak tartja, hogy Szkutariba a tengersizorosok kérdésében összehívandó konferenciára Oroszország is meghívassék. Curzon ehhez megadta hozzájárulását, ami azt mutatja, hogy az angol kabinetben kiélesedtek az ellentétek. Az angol kormány ugyanis szintén beleegyezett Oroszország meghívásába, a mit Lloyd George diplomáciai vereségének tekintenek.

Londoni jelentések szerint a mai minisztertanács Curzon határozataival foglalkozott. A National Labour Conseil tegnap összeült és elhatározta, hogy követeli a kormány lemondását és a parlament feloszlátását. Londoni lapok megerősítik azon híreket, melyek Lloyd George elkedvtelenedéséről szólnak. Elterjedt hírek szerint Lloyd George már a lemondás gondolatával foglalkozik és utódjául Chamberlain-t fogja ajánlani.

A Boszporuson ismét szabaddá tették a hajózást

A Berliner Tagblattnak jelentik Párisból, hogy a török csapatok csupán félreértésből lépték át a semleges zónát. Harrington tábornok a szükséges utasítások birtokában ma megkezdte a döntő tanácskozásokat Izmiddel, s van remény arra, hogy a megegyezés hamarosan létrejön. A Boszporuson ma ismét szabaddá tették a hajózást, amelyet megszüntettek akkor, amikor a kemalisták behatoltak a semleges zónába. A *Matin* ma londoni jelentés alapján közli, hogy

a szövetséges katonai megbízottak ma Mudinából felszólítást intéztek Kemal pasához, hogy Mudinában személyes megjelenésével könyöse a tárgyalások menetét.

Londonból jelentik: Lord Curson ma fogadta a francia nagykövetet, akit a Harrington tábornoknak legújabbán küldött utasításokról tájékoztatott. Az utasítások feltétlen szabad kezet engednek Harringtonnak a thrákiai török csendőrség és a semleges zóna kérdésében.

Szakadás az agrárpártban

A mérsékelték hajlandók belépni egy Davidovics-kormányba

Beograd. (Eredeti táv.) Mint ismeretes az agrárpártban a lappangó kormányválsággal kapcsolatban súlyos nézeteltérések támadtak azon kérdés körül, vajjon az agrárpárt támogathat-e egy mérsékelt irányzatú koalíciós-kormányt. A nézeteltérés a párt mai főbizottsági ülésen dőlt el és a párt szakadásával ért véget. Erről tudósítunk a következőket jelenti:

Az agrárpárt főbizottságának mai ülésén elhatározta, hogy Komadinics képviselőt a párt titkárát és a párt lapjának, a „Selo”-nak főszerkesztőjét, mi-

vel politikailag a bolsevik irányzathoz hajolnak és érintkezést tartanak fel Bulgáriával s különösen Stambulizki miniszterelnökkel, — kizárja őket a pártból. A határozatokkal kapcsolatban a párt elhatározta, hogy f. hó 28-ára Banja Lukába országos pártkongresszust hív egybe, melyen dönteni fognak a párt további politikai magatartásáról. A pártból kizárt Komadinics szűkebb környezetével a kizárást nem vette tudomásul és Beogradba ugyancsak 28-ára szintén országos agrárpárti gyűlést hívott egybe. Így tehát két hét

mulva, egy napon két országos gyűlést is tart az agrárpárt, az egyiket a jelenlegi vezetőség Banja Lukában, a másikat Komadinicsék Beogradban. Ezek a gyűléseken fog eldőlni, hogy a két frakció közül, melyiknek van többsége.

Ez ügyben tudósítónk felkereste Komadinicsot, aki az ügyre vonatkozólag a következő kijelentést tette:

— A kizárási határozatot nem ismerem el. Ilyent csak a párt országos nagygyűlése hozhat. A lényeges a do-

logban az, hogy a párt egy ki kije. Joca Jovanovics volt miniszter vezetése alatt szinpatizál Davidovics mozgalmával és részt akarna venni egy kormányban a demokrata és radikális disszidensekkel, muzulmánokkal és klerikálisokkal. Én ez ellen határozottan állást foglaltam. Az agrárpárt a burzsoáziával nem ülhet egy kormányban. Mi nem akarjuk a megegyezést a polgári pártokkal, mi tovább akarunk küzdeni jogainkért. Az október 28-i gyűlés majd megmutatja, hogy ki mögött állnak a széles néptömegek!

Megkezdődött a Davidovics-Pribicsevics párbaj

A demokrata párt főbizottságának gyűlése

Beograd. (Eredeti távirat) A demokrata-párt főbizottságának ülésese, melytől az utóbbi napokban nagyon kiéleződött politikai helyzet tisztulását várták, tegnap délután megkezdődött Beogradban a parlament nagy ülésstermében. Megjelent az összes demokrata minisztereken kívül 70 képviselő, a főbizottságnak mintegy száz tagja és számos kerületi és helyi pártszervezet kiküldötte. A gyűlésen Krsztely vallásügyi miniszter, a párt alelnöke elnökölt. Pillanatnyilag nem lehet még megállapítani, vajon Pribicsevicsnek, vagy Davidovicsnak lesz-e többsége. A résztvevők legnagyobb része semleges álláspontú és leginkább a konfliktus békés elintézését szeretné elérni.

Az ülést Krsztely nyitja meg. A megjelentek mandátumainak verifikálása után Krsztely emelkedik szólásra és hosszabb beszédben ismerteti a jelenlegi politikai helyzetet. Rátér a Pribicsevics-Davidovics afférra, mely fölött sajnálkozását fejezi ki. Kéri a gyűlést, tárgyalja az ügyeket minden szenvedély nélkül és tiszta objektivitással hozza meg döntéseit.

Utána Zsika Vidanovics kragujeváci képviselő emelkedik szólásra. Azon nézetének ad kifejezést, hogy a párt szakadását minden áron meg kell akadályozni s ezért a kisebbség vesse magát feltétlenül alá a többség akaratainak. Erre vonatkozólag határozati javaslatot terjesztett be. Vidanovics beszéde

nyomán nagy vita keletkezik, melynek folyamán a határozati javaslatot elvetik.

A gyűlés még tart.

A helyzet jellemzésére tudósítónk

Ludendorff generális és Hoffmann tábornok nyilatkoznak Kemal pasa óriási győzelmeiről

Bécs. (Eredeti távirat) A keleten uralkodó helyzetről alkalmam volt két elsőrangú német katonai személyiségnek, Ludendorff volt vezérkari főnöknek és a bresztlitovszki béketárgyalások alkalmával intranzingens magatartása révén világhírűvé lett Hoffmann generálisnak véleményét megismerni. Ludendorff a keleti konfliktust a legsúlyosabb bonyodalomnak tartja, amely a világháború óta felmerült, még pedig azért, mert szerinte új háborúhoz vezethet.

— Angliát — mondotta Ludendorff — már régen figyelmeztettem arra, hogy a görögök Kemal pasa seregével szemben nem fognak sikert elérni. Ez még abban az esetben is lehetetlen lett volna, ha egy elsőrangú hadsereg állott volna szolgálatukban, amiről azonban szó sem lehetett, még pedig azért nem, mert hadseregük nagysága sohasem tudott volna lépést tartani a törökökével, már pedig, hogy a siker reményével vehessék fel velük a harcot, legalább is kétszer akkora haderőre lett volna szükségük. Ami egy esetleges angol-török háború esélyeit illeti, részéről Anglia győzelmét nagyon valószínűtlennek tartom, mert nemcsak Kemal pasa csapataival, hanem egy hatalmas területen lakó nemzetnek a hadviselésben edzett egész népével kellene harcra szállania. Hogy ezzel a tömeggel szemben sikert érhesen el Anglia, akkor legalább is két millió főből álló hadsereget kellene ellene küldenie, már pedig nem valószínű, hogy Anglia

ma kikérte a párt két tábora egy-egy képviselőjének véleményét akik a következőképen nyilatkoztak:

Davidovics hive így nyilatkozott: „Ki akarjuk békíteni Davidovicsot és Pribicsevicsot. Davidovics zagrebi utját helyesljük. A horvát kérdés fennállását nem lehet tagadni; az fennáll és meg kell barátkoznunk a gondolattal, hogy a horvátokkal tárgyalnunk kell. Pribicsevics nem viselkedett illően, amikor nézeteltérését Davidovicsal a nyilvánosság elé hozta. Ha Pribicsevics nem korrigálja hajlithatatlanságát nagy zavarok támadhatnak a pártban.“

Pribicsevics hive ezeket mondta: „Davidovics zagrebi utját nemcsak mint fégyelmetlenséget, de mint politikailag a pártot kompromittáló cselekedetet el kell itélnünk. Meg vagyok győződve, hogy a párt Davidovics lemondását nagy többséggel tudomásul fogja venni.“

most erre képes lenne.

— Az angol világhatalom, szerintem, határozottan megrendült. Lloyd George óriási hibát követett el azzal, hogy a tárgyalásokra hajló készségével időt engedett a bolsevikieknek arra, hogy a mohamedánok körében is terjeszthesse propagandáját. Most azután nagyon nehéz lesz Anglia helyzete, mert ha továbbra is védeni akarja Konstantinápolyt, akkor a bolsevikiek már mint az izlám kéréseket ellenségét fogják feltüntetni, míg ha arra határozza el magát az angol kormány, hogy feladja Konstantinápolyt, akkor a bolsevikiek Anglia gyengeségére fognak a mohamedánok előtt rámutatni.

Hoffmann tábornok véleménye körülbelül egybevág a Ludendorfféval, mert ő sem hisz az angolok győzelmében a törökökkel vivandó háború esetén, még pedig tisztán katonai okokból. Őneki is az a felfogása, hogy Anglia nem tud olyan hadsereget küldeni a keletre, amely sikeresen vehetné fel a harcot Kemal pasa kintőn felszerelt csapataival.

Hoffmann tábornok arra is rámutat, hogy nemcsak Anglia, hanem Franciaország is nagyon kényes helyzetben van a törökök győzelmé felett. Ő ugyanis azt hiszi, hogy a török nacionalizmus győzelme kihatással lesz Franciaország mohamedán gyarmataira is, első sorban Marokkóra és Tuniszra.

Einsteinék expedíciója Szumatrán

A Csendes-Océánon működő Einstein-expedícióról számos, részben ellentmondó hír érkezett már eddig. Most az expedíciónak egyik résztvevőjétől, egy német csillagásztól levél érkezett Jáváról. Sajnos, ez az első levél még nem foglalkozik a tudományos megfigyelésekkel, amelyek a Karácsony-szigeten folytak leginkább, abból a célból, hogy a szeptember 21-iki napfogyatkozással ellenőrizzék Einstein teóriát. Inkább csak uti benyomásait ecseteli s nyilván a következő levelek számára tartja fenn a tudományos eredmények leírását.

A levelet észak-Szumatrából, Sabanyból keltezi a német asztronómus és többek között a következőket írja:

— A hajó éppen most hagyja el Sabanyt és utban van Padang felé, ahonnan ismét posta megy hazafelé. Most részesültünk az első benyomásokban az igazi trópusi vidékről, mert hiszen az ut az Indiai Óceánon át semmiféle különleges érdekességet nem nyújt. Utunkban nem találkoztunk sem hajóval, sem hallal. Az egy ceyloni nap úgy röpött tova, mint üres álom. Reggel érkezünk meg és rögtön arról értesültünk, hogy megszüntették azt a tilalmat, amely lehetetlenné teszi németek számára a

partraszállást.

Ily módon a különleges engedélyeink feleslegessé váltak. Alig értünk a szárazföldre, egész nyáj singhalesi rohanat ránk, hogy felajánlja szolgálatait. Alig tudtunk védekezni ellenük. Autóba szálltunk, hogy megtekintsük a régi Buddha-templomot Kylanéiában s közben rendkívül érdekes utat tettünk a colombói bennszülött-negyeden át. Esztendő óta mi voltunk az első németek, akik itt megjelentünk s mint ilyeneket rögtön felismertek és megcsódtak minket.

Autón visszamentünk a partra, majd gyalog elindultunk a város felé. Kötő ebédet ettünk az angol Oriental-hotelben, aztán gyalog elindultunk a bennszülött-negyedben. Természetesen rögtön körülfoztak minket a gyermekek, koldusok és riksa-huzók, (a riksa könnyű kétkerekű kocsit, amelyet kulik húznak és a konfliktusokat helyettesítik), úgy hogy alig tudtunk előrehaladni. Az egész élet itt az utcán játszódik le. A gyermekek ugyszólván meztelenek és meghatóan kedvesek, sok holló ugrál közöttük, amelyek hangos káromással lopkodják össze ételüket az emberek lábai körül. Egy kis maláj egészen autokratikusan rögtön a vezetőnknek tekintette magát, ettől kezdve minden tolatkodást távolított tőlünk és elvezetett bennünket mindenhol, ami nézete szerint méltó volt a megtekintésre. Így megmutattott

nekünk minden indus templomot, megmutatta a gyümölcs- és főzelékpiacon, ahol egész hegyek állottak ananászból és banánból, az iszonyuan ordító árusok és vásárlók között. Az ananász huszonöt pfennigbe került, természetesen indiai pfennigbe.

Azután továbbmentünk. Mindig előtünk a kis maláj, büszkén mint egy spanyol. Így mult el egy nap Colombóban. Colombo után ismét négy napot utaztunk tengeren, ide Sabanyba. Amikor ma reggel felébredtem, Észak-Szumatra mellett egy szigetnek kicsiny öblében állottunk, láttunk néhány száz méter magas hegyet, amelyeket sűrű őserdő borít. A tenger mély kékszinű, a hegyek leirhatatlanul zölden ragyognak. Megreggeliztünk és partra szállottunk. E kis kikötővárosnak a lakossága malájokból, kínaiakból és atjetokból áll, utóbbiak állandóan háboruszkodó, alig leigázható hegyi népség. Szanaszét kóboroltunk a városban, az üzletek, az európaiak házaai előtt, majd pedig kísértünk az erdőbe. Eleinte ananász-kertek, borsültetvények között haladtunk, majd lassanként bejutottunk a hamisítatlanul trópusi vidékre. Hasonlíthatatlan látvány. Óriási pálmák, tamarindák. Rengeteg színes madár és pompás színű lepkek. Leültünk egy padra és sokáig néztük a tengert. Maga a város csak egy utcából áll. Azután ismét hajóra szállottunk és két órákor délután továbbmentünk.

A drágaság elleni küzdelem

A népjóléti minisztérium módosította az eredeti rendeletet

(Saját tud.) A Délbácska tegnapi számában megírta, hogy a novisadi kereskedők a drágaság leküzdésére kiadott miniszteri rendelet 2. pontjában foglalt intézkedést, amely az árukészlet leltározásáról és ennek a hatóságoknál történő bejelentéséről szól, keresztülvihetetlennek tartják és a népjóléti minisztérium ennek megváltoztatását kérik. A novisadi kereskedőkhöz hasonlóan gondolkoztak az ország többi kereskedői is és ennek hatása alatt a népjóléti minisztérium elhatározta, hogy ezt a rendeletet módosítani fogja. Ez az újabb intézkedés ma érkezett meg Novisadra és ennek értelmében

egyelőre csak a gabonaneműk és egyéb őrlemények mennyiségét és árát kell bejelenteni, a többi áru bejelentéséről a népjóléti minisztérium külön fog intézkedni.

A novisadi kereskedők fellépése tehát máris járt némi eredménnyel és sikerült nekik a drágaság leküzdéséről szóló rendelet módosítását keresztülvinni.

Az áru mennyiségét és annak árát ma kellett beadni a kereskedőknek a városi hatóságokhoz. Most már a hatóságok rendelkezésére áll a városban levő gabonaneműk mennyisége és azok ára s így már kezdhet valamit az árak letörése érdekében.

Tizenkilenc éves rabló, aki bejárta a fél világot

A zagrebi ügyvéd kifosztott lakása — A tettest a rendőrség Bécsben letartóztatta Az áruló gyémántok

Bécs, okt. 10. (A Délbácska bécsi szerkesztőségétől.) Az Élet néha tulatesz a legnagyobb fantáziájú ponyvaregény-író és mozdírdra-szerző is. A bécsi Angyalföldön, Ottakringben a detektívek tegnap egy fiatal suhancra akadnak, aki remek briliánsgyűrűket, brocheokat, hatalmas, ezüstpecsétet és egyéb ékszereket akart eladni, anélkül, hogy ezeknek a drága kincseknek értékéről még csak fogalma is lett volna. A detektívek az ifjut bevitték az őrszobába és ott elmesélte, hogy Jung Istvánnak hívják, 19 éves, törvénytelen gyermek és *Máramarosszigeten született*. Atyját és anyját nem is ismerte. Idegeneknél nevelkedett, ezeknek sem tudja neveit, csak annyit tud nevelőszüleitől, hogy volt egy kislányuk, aki ugyanolyan idős volt, mint ő. 7 éves volt, amikor anyját megismerte és vele *Bécsbe jött*. Itt anyja férjhez ment és ő nála maradt, amíg meg nem halt. Mostohaapja azonnal a háboru kitérésékor bevonult és csakhamar elesett. Így aztán egészen árva lett. Egy nagybátyja vette magához, egy darabig nála lakott, azonban nagybátyja mindent eladott és végleg Prágába költözött. A fiut a bécsi lelencház gondjaira bízta. Innen azonban csakhamar, mint *magyar állampolgár, a budapesti árvaházba került*. Budapesten jól ment a dolga, azonban az újabb árvák számára kevés volt a hely, elküldték tehát *egy bányási rokonintézetbe*.

Itten azonban a dolgokkal nem volt megelégedve és ezért 13 éves korában megszökött. Bevándorolta egész Európát, *előbb Jugoszláviában, majd Bulgáriában és Görögországban koldult és kőborgott*. A Balkánról azután egy angol hajóra került, ahol — saját állítása szerint — 5—6 angol fontot keresett óránként. A hajószolgálatot azonban nem bírta és amikor a hajó egy izben *Konstantinápolyban kikötött*, megszökött onnan és egy perai üzletben mint segéd vállalt állást. Seta közben egy izben egy pompás kert mellett haladt el. A kerítésen belül datolyafák álltak. Az ágakat kezével elérte és ezért elkezdte a datolyákat tépdetni. Egyszerre csak azt érezte, hogy valaki megfogja a kezét. Ijedten el akarta húzni, amikor a kerítésen át *egy dályol nélküli csodaszép háremhölgy hajolt ki*. A gyönyörű háremhölgy rögtön beszélni kezdett hozzá és habár nem messze tőle még körülbelül huszont más háremhölgy is volt a kertben és valamivel távolab a pasát is látni lehetett, nem za-

vartatta magát és szerelmes szavakkal meghívta a fiut magához. Jung, aki a háremörök, az eunuchok sorsára gondolt, vonakodott, a szép háremhölgy, aki egyébként németül beszélt, azonban annyira erőszakoskodott, hogy megadta neki címét és azután elfutott.

Néhány napra rá egy szolgálóleány kereste fel és egy csodaszép gyűrűt hozott neki a háremhölgytől, egyúttal pedig új meghívást egy titkos pásztorórára. A fiu most már nem vonakodott és gyakran meglátogatta a szép török háremhölgyet, aki minden pásztoróra után valamilyen ékszert, egyszer egy gyémántgyűrűt, egyszer egy broche-t ajándékozott neki. Így teltek el a mézeshetek, a fiu azonban félni kezdett a háremöröktől és a pasa rettenetes bosszujától, úgy hogy egy szép napon megszökött Konstantinápolyból. Utlevél nélkül jutott el a szerb határig. A határörök nem akarták utlevél és vizum nélkül átengedni, azonban utlevél helyett elfogadtak egy értékes briliánsgyűrűt is és így végre *ismét Bécsbe került*.

Eddig tartott a 19 esztendő máramarosi suhanc vallomása. Olyan fantasztikus volt,

hogy nem lehetett elhinni. A detektívek kereszkérdéseket adtak fel neki, mire bevallotta, hogy a háremhölgy meséje nem igaz. Az amit előéletéről elmondott, az igaz, balkáni kőborlásai után azonban nem Konstantinápolyba, hanem Zágrebbe került.

Zágrebben egy *Fuchs nevű ügyvéd szolgálatába állott*. A háziszolga teendőit látta el, csakhamar sikerült beférkőznie Fuchs dr. bizalmába. Így megtudta azt is, hogy a zagrebi ügyvéd hol tartja rendkívül értékés ékszerait. Egy izben, amikor a lakásban egyedül volt, feltörte az ékszerkaszettát, a drága briliánsgyűrűket és brocheokat magához vette és utlevél nélkül Bécsbe szökött. A rendőrség a fiatal suhancot, aki nemcsak nagy fantáziával rendelkezik, hanem aki 19 év alatt már oly sokat élt, annyi helyet bejárta, letartóztatta és az előzetes eljárás után ki fogja adni a jugoszláv hatóságoknak. Egyben megkeresést fog intézni a többi utóállamoknak, valamint a balkáni államok rendőrségeihez is, nem terheli-e a nagyreményű fiatallembert egyéb büntéselemény is?

Árdrágít a tisztviselők fogyasztási szövetkezete

Ma egy koronával drágábban árusítja a lisztet mint augusztusban A tisztviselők fekete kenyere

(Saját tud.) Minden „fogyasztási szövetkezet” szükségképpen altruista vállalkozás, melynek, mint ilyennek kizárólagos célja csak az lehet, hogy a közvetítő kereskedelem hasznának kizárásával *lehetőleg termelési áron* biztosítsa tagjai számára a legfontosabb élelmi és közszükségleti cikkeket. A fogyasztási szövetkezetek tagjaik filléreinek alakulnak meg és bár bizonyos, hogy a változó konjunkturákkal szemben az alapítóknak kell vállalni a rizikót, mégis furcsa és feltűnő jelenségek között látjuk működni ezen fogyasztási szövetkezetek egyikét, a novisadi tisztviselők fogyasztási szövetkezetét, amelynek működése és árai ellen mind sürűbben érkeznek panaszok. Lehet, hogy ezek a panaszok a szakértelem hiányával magyarázhatók, de nincs, *legalább is nem látszik kizártnak annak lehetősége, hogy ebben a szövetkezetben a tisztviselők érdekeivel ellentétben álló üzletvezetés érvényesül*. Erre pedig nem lehet alkalmas terepnum egy kimondottan altruista vállalkozás, amelynek célja a kevéssé, nagyon sokszor nyomorgó tisztviselőket minden olyan üzleti haszon megfizetésétől megszabadítani, amelyet az *illegális kereskedelem* sarcol ki belőle.

Az új gimnázium épületében székelő tisztviselők beszerzési csoportja ma 21 koronás kilogrammonkénti áron árusít alapító tagjai számára 6-os kenyérlisztet és 25 koronán biztosítja a „nullásliszt” fogyasztását.

Ezek az árak messze felette állanak a tőzsde mai jegyzésének, sőt magasabban állanak az augusztusi jegyzéseknél is,

amikor ugyanezen lisztajtáért csak 20 és 24 koronát fizetett a szövetkezet. Azóta, amint ismeretes, a novisadi tőzsdén 16—20 koronáig szállottak le a kínálati árak, míg a vidék gabonapiacain még ennél is alacsonyabbak az árak. Ilyen körülmények között természetes feltűnésnek örvendenek a tisztviselők beszerzési és fogyasztási szövetkezeténél uralkodó árak. A panaszok arra is kiterjednek, hogy a szövetkezet által ilyen magas áron eladott kenyérlisztből sült kenyér inkább fekete, mint középbarna, s úgy az ize, mint speciális illata a kiörlés arányának kinyomozására irányuló vizsgálat után kiabál. Ez a kenyér valóban a tisztviselők keserű kenyere és ebben még az sem vigasztaló, hogy ezt a fogyasztási szövetkezetet a tisztviselők összekuporgatott és minden biztonnyal nehezen nélkülözhető százdinárjain alapították. Ez a fekete kenyér még ehető, de sem az ize, sem az ára nem nevezhető „jótélménynek”, még csak egyszerű kedvezménynek sem. A tisztviselők fogyasztási szövetkezetének kenyérárait az alábbi kis táblázat tünteti fel. Egy kenyérhez felhasználnak

2 kgr. nullásliszt (á 25 K)	50 K
3 kgr. kenyérliszt (á 21 K)	63 K
Élesztő	2 K
Kenyérsütés	8 K

összesen: 123 K

Egy hat kilógramos, félfekete kenyér kilogrammja tehát 20,50 korona, akkor, amikor ennek a kenyérnek piaci ára csak 18 korona. Ez a tisztviselők fogyasztási szövetkezetének olcsó kenyere... A tisztviselők beszerzési és fogyasztási szövetkezetének 25 koronás jótékony árával szemben a tőzsde ma csak 20 koronán jegyzi a nulláslisztet, s amint a terménytőzsde hivatalos jegyzése közli, a kínálat még ezen az áron is erős, s kereslet alig mutatkozik. Vajjon nem-e vásárolhatna itt valóban kedvezményes áron a tisztviselők fogyasztási szövetkezte?

Az ilyen állapotok teljességéhez hozzátartozik még annak a ténynek leszögezése is, hogy ezt a „kedvezményes” lisztet ilyen áron a *temerini-uti Schulc-féle malom szállítja a tisztviselők részére*.

A panaszokkal ma már a polgármesterhez fordultak, aki mint a terménytőzsde hosszú ideig volt kormánybiztosa teljesen tájékozott az árak tekintetében: a polgármester érthető csodálkozással vette tudomásul ezeket az állapotokat, a rendszert, amely ebben az intézményben a tisztviselőket boldogítja, egyben kézzelfogható bizonyítékait kapta annak, hogy a tisztviselők kenyere valóban keserű. Keserű, savanyu, emellett az illata sem csábit tulságosan az elfogyasztására.

Hisszük, hogy ez a polgármesteri csodálkozás siettetni fogja azt a *vizsgálatot*, amely hivatva lesz megállapítani, vajjon miért ilyen abnormisan magasak az árak a fogyasztási szövetkezetben s miért olyan csökönyös és kipusztíthatatlan ott a hossz, amikor az egész jugoszláviai terménypiacon hónapok óta erőteljes bessz szorítja le az árakat? A vizsgálatnak meg kell állapítania, vajjon a szállításra vonatkozóan olyan szerződés áll-e fenn a tisztviselők fogyasztási szövetkezte és a Schulc-féle malom között, amely alkalmas arra, hogy a mesterséges hossz ellen is biztosítsa a kevéssé pénzü tisztviselők anyagi érdekeit, avagy vannak-e a szerződésnek olyan pontjai is, amelyeket a fogyasztási szövetkezet igazgatósága nyugodtan felhasználhat — menetlevélnek...

Gospodarska Banka d. d. Novisad (Gazdasági Bank r. t. Ujvidék)

Elfogad felmondás nélküli betéteket, amelyeket a legkedvezőbb kamattal és mellett tőkésít.

Az intézet minden bankszakmába vágó üzletekkel foglalkozik. 3664-3-30

A magyar politikai pártok új elhelyezkedése

Keresztény koncentráció és liberális pártszövetség

Budapest. (Eredeti táv.) A Pesti Napló szerint a liberális pártszövetség már összeállította programját, melynek főbb pontjai a következők: 1. Közjogi kérdések, melyek közé az államfő hatáskörének alkotmányos rendezése és megbízatása időtartamának szabályozása tartozik. 2. Az általános titkos választójog törvénybeiktatása. 3. A közigazgatás reformja. 4. A jogegyenlőségen alapuló közszabadságok törvénybeiktatása. 5. Az államháztartás rendezése és a zárszámadási jog helyreállítása. 6. Erélyes fellépés a drágaság kérdésében. 7. Új választójog alapján új nemzetgyűlés összehívása. A szövetségnek, mely a kormánypolitikával szemben radikális változtatásokat követel, 24 szociáldemokrata és 23 polgári tagja van. A szövetségbe Ugron Gábor és Szilágyi Lajoson kívül beléptek az összes liberális politikusok. A ház összehívását kérő ívet pénteken nyújtják be a nemzetgyűlés elnökségéhez. Az első ülés valószínűleg már tizenhetedikén lesz.

A liberális pártok szervezkedésével párhuzamosan folyik a keresztény koncentráció szervezésének kiépítése. A keresztény politikusok szervezete eleinte politikai téren kereste az érvényesülés lehetőségét. Midőn azonban a mozgalom vezetői látták, hogy az egységes párt a koncentráció gondolatát nem fogadta azzal az osztatlan helyesléssel, melyre számítottak a szervezkedés súlypontját gazdasági tere helyezették át és most már a súlyos gazdasági helyzet felhasználásával akarják a mozgalom sikerét elérni. A mozgalom vezető-

zéje már ki is dolgozott egy programot a drágaság letörésére és a közeljövőben radikális javaslatokkal fog előtérbe lépni. A Pesti Hírlap a helyzetet mértékadó keresztény koncentrációs körökből a következőleg világítja meg: A koncentráció szívében szervezkedésének következménye azon hírek, melyek a közelmúltban a kormány lemondásáról terjedtek el, melyeket azonban illetékes helyen megcáfoltak. A mozgalomban sokan puccszerű rendszerváltásra irányuló kísérletet láttak. A kormány nagy hibát követett el, hogy nem ismerte fel, hogy a politikaiaknál sokkal fontosabbak a gazdasági kérdések. A miniszterelnök mondta, hogy legboldogabb volna, ha a drágaságot letörhetné. A földmivelségi miniszter a t. k. kormányhiányról számolt be. A miniszterelnök kijelentette még, hogy télen intenzívebb lesz az állatkivitel és decemberben a valuta megjavulása várható. Mi lesz azonban tavasszal? Az ország ki van téve a gazdasági anarchiának. Most már érthető, miért mozgósítják a koncentráció ellen a társadalmi egyesületeket. A bolsevizmust preventív intézkedésekkel kell távol tartani. Ebben a munkában az ország vezető rétegére, a középosztályra kell támaszkodni, de puccskísérelt a koncentráció nem törekszik. A parlament összeülésétől számunka kérjük a zárszámadásokat. Nem igaz, hogy a koncentráció a kommunista sejtrendszeren épül fel, mert nincs szüksége, hogy lekopirozza azok metódusát, akik ellen minden eszközzel harcol.

A magyar középiskolák sorsa

Becskereken megkezdődött az elbocsájtott magyar tanulók újrajelentkezése

(Saját tudósítónktól.) A novisadi magyar szülők másfél hónappal ezelőtt ígéretet kaptak Pribicevics közoktatásügyi minisztertől arra vonatkozólag, hogy a beiratkozásoknál végrehajtott névvegyelemzés miatt a magyar osztályokba fel nem vett tanulók ügyét felülvizsgálta, s ennek eredményéhez képest megteszi a szükségesnek látszó intézkedéseket. A miniszteri ígéret ebben az esetben nem vált valóra, legalább is a várt formában nem, miután a Novisád gimnáziumának megszűntetett magyar párhuzamos osztályai érdekében eddig nem történt semmi. Az ígéret óta sem vizsgálták felül, vajjon a jelentkező tanulók és szülők a valóságnak megfelelően vallották-e be nemzetiségüket, s hogy annak idején a nemzetiséget osztályozó tanárok eljárása helyes volt-e? A gimnáziumba akkor be nem iratkozhatott tanulók ma sem folytathatják még tanulmányukat, miután a nyelvismeret hiánya ezt az államnyelvű osztályokban nem teszi számukra lehetségessé. Becskereken nem ilyen vizsgálattalan a helyzet, miután oda a napokban érkezett le a közoktatásügyi miniszter rendelete, amely lehetővé teszi a főispáni hivatal, vidéken az illetékes szolgabírák előtt, erre a célra készített nyomtatványok kitöltése után a nemzetiség újból igazolását. A rendelet alapján Becskereken már újból megkezdődött a tanulók jelentkezése, s ezek eredménye fogja eldönteni, vajjon megnyílnak-e ott a párhuzamos magyar osztályok, vagy sem? A tanulók újrajelentkezésével kapcsolatosan a Becskereken megjelenő „Torontál” a következőket írja:

Az állami főgimnázium első osztályába

jelentkezett tanulók, akiket annak idején elbocsájtottak, mert az osztály felállításához szükséges létszám nem telt ki, vegyék ki a nemzetiségüket igazoló bizonylatot, ehhez csatolják az iskolai bizonyítványt és ezeket az okmányokat adják át Juhász Ferenc urnak, Petrogradska-u. 7. sz. alatt.

Az állami polgári iskola magyar tannyelvű osztályába jelentkezett tanulók vegyék ki az iskola igazgatójától a hivatalos bejelentő lapjukat, mely szerint ők be voltak iratva és a létszám hiánya miatt bocsájtottak el — ezek is kérjék ki nemzetiségi bizonylatukat és ezt a bizonyítványukkal és a bejelentő lapjukkal együtt adják át ugyanott.

A polgári iskola magyar II. osztályából elbocsájtott tanulók hivatalos bejelentő lapjukkal és iskolai bizonyítványukkal beiratkozhatnak a főgimnázium második osztályába.

Az állami polgári iskola III. és IV. osztályából elbocsájtott tanulók vegyék ki hivatalos bejelentő lapjukat, csatolják hozzá az iskolai bizonyítványukat és nemzetiségüket igazoló iratukat és nyújtják be ezt ugyancsak ott.

A nemzetiséget igazoló irást minden szülő a főispáni hivatal (vidéken az illetékes főszolgabírák) útján kérelmezze. Ezek a hivatalok egy előírt nyomtatványformulán fogják igazolni az illető kérelmező nemzetiségét.

E jelekből ítélve és azon tényből kiindulva, hogy ez a közoktatásügyi miniszteri rendelet csak Becskerekre vonatkozik, arra kell következtetnünk, hogy illetékes helyen megkegyelmezték a becskereki magyar gimnáziumnak, ezzel szemben a novisadi magyar gimnázium ügye végképpen elintézettnek tekinthető.

Miből építkeznek a tisztviselők

Négy száz hold mentesítése a földreform alól — Olcsó kölcsön a tisztviselőknek — Újabb parcellák tisztviselők részére

(Saját tudósítónktól.) Novisád város két esztendő óta elkezdett harcolni az agrárreform miniszteriummal, a földbirtokreform céljaira igénybe vett földeknek ez alól való mentesítése ügyében. A miniszterium eddig mindig csak ígéreteket tett a városnak, melyeknek megvalósítása azonban nem jutott tovább az ígéretnél. Pedig a városnak nemcsak saját szempontjából, hanem szociális szempontból is szüksége van a városi földnek a földreform alóli mentesítésére. A közgyűlés ugyanis elhatározta,

hogy hatszáz hold városi földet 1—5 holdas parcellákban elad és az ebből befolyó összeget, olcsó vagy kamatmentes kölcsön alakjában a városi tisztviselőknek adja házépítés céljaira. A tisztviselők ugyanis még a nyári közgyűlésen kaptak parcellákat, de az ezeken való építkezés a mai anyag és munkadrágaság mellett ugyszólván lehetetlen. A tisztviselők csakis abban az esetben építkezhetnek, ha megfelelő olcsó kamatozású pénzt kapnak. A város a föld eladásával akart a tisztviselők segítségére lenni

és egyúttal a föld parcellázása révén, néhány száz embert földhöz juttatni.

Amikor a tavasszal 600 hold eladására engedélyt kértek az agrárreform minisztertől azt az ígéretet kapták, hogy ezt az összeget meg fogják kapni. Az ősz már itt van, de a 600 holdat még mindig nem oldották fel az agrárreform alól. Többszöri sürgetés után most már határozott ígéretet kapott a tanács az agrárreform miniszteriumtól, arra, hogy 350—400 holdat mentesítsenek majd a földreform alól, de nem az egész 600 holdat. A városi tanács most várja, hogy legalább ezt a 350—400 holdat visszakapja, mert a tisztviselők házáinak építését már meg kellene kezdeni.

A már kiadott parcellákon kívül, olyan tisztviselők, akik önhibájukon kívül nem kértek a nyáron háztelket, most kéri ezt a tanácstól. Újabb házhelyek kiosztása azonban nagy nehézségekbe ütközik, mert nincs megfelelő terület a parcellák kiosztására. Mindazonáltal remélik, hogy találnak még helyet, ahol az elkésett tisztviselők is kapnak háztelket.

Országok pöre a Tátráért

(Prága, okt. 9.) A Javorina kérdés miatt támadt cseh—lengyel határvita lassanként európai jelentőségű politikai konfliktussá nő, melyet a sértett nemzeti önérték fűt. Nem annyira reális érdekekről, mint inkább a nemzeti büszkeség azon törekvéseiről van szó, hogy a Tátra-vidék egy gyönyörű részét a vitázó felek maguknak megszerezzék.

A Javorina-vidék Teschen, továbbá Szepes- és Árva megyék darabkáiból áll. A határkiigazító bizottság úgy döntött, hogy a kiigazított határ a 2465. m. magas Siroka Veza hegytől kiindulva a Javorinka-patak völgyén keresztül haladjon, úgy hogy Javorina községet kettéoszssa, onnét pedig a Javorinából a vizesések alatt fekvő vadászlak felé vezető uton haladjon tovább. A vadászaktól a szepességi Magurán keresztül az 1216-os számú helyszínelési pontig Szepesgyörke (Jurgov) s Oszturnya község déli részének kataszteri határa mentén föl a Brta hegyig, onnét lengyel részről Répásfalva, Kislápos s Alsólápos község között, szlovenszói részről pedig Oszturnya, Szentmindszent és Nedec község között húzódó határ mentén a nedeci vár alatt a Dunajec-folyóig terjedjen.

A régi Magyarország vitás darabkájaért való versengés azonban fontosabb viszonyokat érint az egyszerű terjeszkedési vágynál. A legfontosabb körülménye a döntésnek, hogy Franciaország képviselője is Lengyelország mellé állott. A prágai kormány külpolitikájának egyik fontos törekvése vallott súlyos kudarcot ezzel, mert Benesék minden udvarlása dacára kitünt, hogy a prágai kormány nem tudta a franciák rokonszenvét megnyerni. *Bebizonyult, hogy Franciaország számára sokkal fontosabb Lengyelország, mint Csehszlovákia támogatása.* Benes diplomáciai vereség érte, amely egyrészt a belpolitikában fogja éreztetni hatását, különösen Tótországban keltvén, a tót terület elvesztése miatt, a csehek ellen érzelmi reakciót, másrészt a cseh—francia jóviszonyra mér több mint valószínűleg súlyos, szinte döntő csapást. A cseh lapok máris dühtől tajtékzó hangon írják a francia kormány állásfoglalásáról. A cseh sovínisták legharcosabb csoportja, a nemzeti demokrata párt, nagy akciót hirdet és egyik vezetője, Spacsek Jaromil képviselő, kiadta a más országok történelméből már jól ismert jelszót: nem, nem, soha! A jelszó hamarosan elterjedt Csehországban.

A csehek elkeseredését különösen növeli, hogy a lengyelek nem elégednek meg új sikerükkel. A francia támogatásban bízva, most már a régi magyar-galíciai határ egész vonalán kiigazításokat követelnek. A határkiigazító bizottságban résztvevő képviselőjük, Romanszin kapitány, a bizottság szeptember 25-iki ülésén egy egész sor idevonatkozó javaslatot terjesztett a bizottság elé.

Ezzel a konfliktussal valószínűleg be is fejeződött azoknak a törekvéseknek a sorozata, amelyek Lengyelországot a kisantantba be akarták vonni. Sőt minden jel arra vall, hogy új politikai konjunktúra kialakulása előtt állunk Középeurópában.

HIREK

— **Városi közgyűlés.** Novisad város kibővített tanácsa e hó 16-án hétfőn közgyűlést tart.

— **Egyházmegyei hírek.** Ketterer Mihály gákovai lelkész esperessé, Vukovics István sombori káplán ugyanoda főgimnáziumi hittanárként neveztek ki. Kápláni minőségben áthelyeztetek: Gyurics József monostorszegi id. adminisztrátor Somborba, Ketterer Péter werkerfalvai lelkész Csantavérre.

— **Villanyvilágítás a plébánia templomban.** A beltéri kath. plébánia templomban csak gázvilágítás volt bevezetve. Miután azonban a gázgyár már évek óta nem működik, acetilennel világították a templomot. A hitközségi képviselőtestület legutóbbi ülésén elhatározta, hogy a templomba bevezetetik a villanyt. A szerelési munkálatokat tegnap már meg is kezdték.

— **Ujabb kommunista bünper Budapest.** Budapestről jelentik: A büntetőtörvényszék ma kezdte tárgyalni Lipsitz Ernő bünperét. Vádlott orosz hadifogságban ismerkedett meg Kun Bélával, aki azon megbízással küldte Bécsbe, hogy ott jelentkezék a Magyarországból elmenekült népbiztosokkal. Lipsitz összekötő szolgálatot teljesített Bécs és Moszkva között, majd a múltévi berlini kommunista kongresszuson indítványt tett a magyarországi emigránsok visszatelepítésére vonatkozólag. Áprilisban azzal bízták meg, hogy Budapesttel létesítsen futárszolgálatot. Ekkor Karl Müller álnéven Budapestre utazott, ahol a rendőrség letartóztatta. A mai tárgyaláson Lipsitz nem tagadta a terhére rótt bűncselekményeket.

— **Óriási erdőégés Amerikában.** Newyorki jelentés szerint az Ontario-tó partját szegélyező erdő mintegy 300 kilométer szélességben, két községgel együtt leégett. A borzalmas tüznek eddig ötven halottja van.

— **Megkezdődtek a magyar-cseh tárgyalások.** Budapestről jelentik: Ma kezdődtek meg a külügyminiszteriumban a magyar-cseh tárgyalások előtanácskozásai. Az első napon gazdasági kérdéseket tárgyaltak, amikor a magyar és a cseh megbízottak közt szóba került a kivitel és behozatal kérdése, annak megszorítása esetleg, kibővítése. A háborúelőtti tartozások és követelések ügyét a pénzügyi bizottság tárgyalja le, mely meg fogja beszélni a kölcsönös jogsegély és az állampolgárság kérdését is. Holnap a jogi kérdések kerülnek sorra.

— **Kath. Olvasó és Gazdakör** dalárdájának dalórja szerdán és szombaton este 8 órakor van az egyesület helyiségében.

— **A Novisadi Sakk Club házi versenye** e hó 11-én kezdődik, kéretnek a benevezett tagok, játszmaikat a kisorsolt határidőkben lejátszani.

— **A Kath. Kör műkedvelői** ma délután 6 órakor a Katholikus Körben okvetlen jelenjenek meg. Vigalmi bizottság.

— **Seltersvíz** ismét mindenütt kapható.

— **Felhívás!** A róm. kath. hitközség képviselő testülete folyó évi augusztus hó 27-én megtartott közgyűlésén egy a fentnevezett hitközség temetőjében felállítandó ravatalozó építését határozta el. Felkéretnek az építészeti vállalkozók, hogy ezen ravatalozó építésére ajánlatukat a hitközség irodájába folyó évi október hó 12-ig benyújtani sziveskedjenek. Az erre vonatkozó új tervek ugyancsak a hitközség irodájában tekinthetők meg. Novisad, 1922. október hó 8-án. Az újvidéki hitközség elnöksége.

GYORSIRÓ

— férfi vagy női erő, feltétlenül
perfekt tudásu —, jó fizetéssel
felvétetik az

Ipar és Kereskedelmi
Takarékpénztárnál

— **Hindu mesék európai embereknek.** Az angol könyvpiacon érdekes gyűjtemény jelent meg indiai mesékből. A kötetből átvesszük a következő jellemző apróságokat:

A hat kenyér: Egy ember mindennap hat kenyeret vásárolt. Egyik nap barátja megkérdezte tőle:

— Mit csinálsz azzal a hat kenyérral, amelyet napról-napra mindig megveszel?

— Egyet megtartok, egyet eldobok, kettőt visszaadok és kettőt kölcsönadok.

— Nem értem, amit mondasz barátom; érthetőbben beszélj.

A másik akkor megmagyarázta:

— Azt, amelyiket megtartom: megeszem. Azt dobom el, amelyiket az anyósomnak adom; a két kenyeret, amelyet vissza akarok adni, anyámnak és atyámnak nyújtom; amelyeket pedig kölcsönzök, azokat fiaimnak adom.

A meghatótt hívó. Egy tudós minden reggel a mecsetben ült és prédikált a hívőknek. Egy ember mindig a közelében ült és sirt. A tudós ezt gondolta:

— A beszédeim nagyon meghatják ezt az embert. Azért sirt.

A többiek így szóltak a síró emberhez:

— Minkét nem hat meg a tudós beszéde. Nagyon gyöngye szíved van, hogy téged ennyire könnyekre fakaszt.

— Nem a tudósnak a szavai hatnak meg — válaszolt a síró ember — hanem volt nekem egy kecskebakom, melyet nagyon szerettem. Amikor megvénült, egy szép napon kimúlt. Valahányszor ez a tudós prédikál és közben a szakállát simogatja, mindig a néhai bakkecském jut az eszembe, mert annak is épen ilyen szakállája volt.

Az oroszlán és az ember. Az oroszlán és az ember meglátta egy házban a saját kép-mását. Az ember azt mondta az oroszlánnak:

— Látod, milyen vitéz az ember? Hogyan legyőzi az oroszlánt?

— Az a festő, aki ezt a képet festette, — válaszolt az oroszlán — ember volt. Ha oroszlán lett volna, egészen másképpen festi meg a képet!

SPORT

* **A vasárnapi katasztrófális vereség** óriási levertséget idézett elő a fővárosban. Nem is csoda, mert a szövetségben uralmon levő rezsim minden eszközzel agyon favorizálta az általa nem minden protekció nélkül összeállított csapatot. Olyan biztos győzelmet még sohasem vártak Beogradban mint ezuttal. Érthető hát, hogy maguk a játékosok is elbizakodottan indultak a küzdelembe. S midőn az első percekben a szerencse is a beogradiak mellé állt és 2:0-ra vezettek, még azt is megengedték maguknak, hogy a közönséggel fogadásokat kössenek — játék közben.

Nem is volt csoda, hogy a mérkőzés vége felé a közönség hangulata teljesen a játékosok és a válogatóbizottság ellen fordult. Sőt, többen a szövetség vezetőségét szidalmazták.

Bennünket különösen abból a szempontból érdekelt a mérkőzés kimenetele, hogy ebből összehasonlítást és egyben véleményt alkothassunk magunknak a két hét előtt szenvedett 7:0-ás vereség után. A két eredményt összehasonlítva, határozottan meglehetünk elégedve a mi 7:0-ás eredményünkkel. — Mi idegen pályán, idegen környezetben, „két” legjobb emberünk nélkül, óriási balszerencsével játszottunk.

Ennek dacára a 7:0 volt a maximum amit a zágrábi csapat elérhetett. A beogradi lapok szerint még szerencse volt, hogy Mahek olyan jó formában volt különben még több goalt kapott volna a beogradi csapat. A beogradi csapat pedig saját fészkeben és komplett csapattal, ugyszólván 10 ember ellen, játszott (A vonatból lemaradt Kinert helyett, Mésics a Gradjanski II. kapusa játszott jobbszélső.) Így hát ha nem is hízogó a 7:0 minden esetre arra lehet reményünk, hogyha Zagreb ellenfelet keres válogatott csapatának, Beograd, Novisad és Subotica közül, városunk nem lesz az utolsó akit választani fognak.

* **Egyformán tanulhatnának** bíránk és játékosaink a szombati Törekvés-MAFC

mérkőzésen történt esetből. A mérkőzés bírása 11-est ítelt a MAFC ellen. Horvát, a Törekvés csatára, szemtelenül tacsra rugta a 11-re állított labdát. Természetesen rögtön kizárta őt a bíró a további játékból. Miért nem büntetik nálunk is az ilyen, bíró és ellenfelet egyaránt sértő magaviseletet kiállításal?

* **A temesvári Uniera** ismét erősödött. A Törekvés centere Wetzler Budapestről az Unierába lépett.

* **A bécsi bajnok WSC** ismét vereséget szenvedett vasárnap. Ezuttal az Admiratól 5:1-re.

* **Az őszi szezon** egyik legkiemelkedőbb eseménye lesz az NTK-NAK vasárnapi találkozója. Mintegy 4 hónap előtt játszott már a két csapat ugyan azért a serlegért amelyért vasárnap fognak szemben állni. Akkor a NAK szenzációsnak mondható győzelmet aratott 3:1 arányban. Most majdnem ugyan azok az erők állnak szemben egymással. A győztest megjósolni igen nehéz dolog volna. Az NTK legutóbb igen szép eredményt mutatott és megbízható 11 felett rendelkezik momentán. A NAK nak ez lesz tulajdonképpen az első őszi bemutatkozása. A csapat bár jó nevekkel rendelkezik hiányzik a küzdelemben edződött összhang a csapatból. Minden esetre grandiozus, de fair küzdelemben lesz része a közönségnek.

* **A két hatalmas rivális** a Sombori Sport és az Amatőr vasárnap fognak a bajnokiak során találkozni. Nagyon erős küzdelemre van kilátás, mely valószínűleg az Amatőr győzelmét fogja hozni.

Tőzsdei árfolyamok:

Beograd, okt. 10. London 279—, Páris 481—, Newyork 63—, Genf —, Milanó 272—, Róma —, Prága —, Berlin 2'09, Bécs 0'085, Bukarest —, Budapest 2'51, Szófia —, Szaloniki —, Zürich —, Brüsszel —, Amszterdam —, Athén 174, francia frank —, lei —, márka —, osztrák korona —.

Zagreb, okt. 10. Newyork 62—63'50, Páris 479—480, London 276—281, Milanó 269—270, Prága 2'19—2'28, Berlin 2'07—2'22, Bukarest —, Budapest —, Amszterdam —, Bécs 0'08—, Brüsszel —, Szófia 39—40'50, Varsó —, Zürich 1127—1182, Genf —.

Zürich, okt. 10. Zárlat. Berlin 0'175 (0'205), Hollandia 207'75 (207'60), Newyork 534'75 (535'25), London 23'63 (23'64), Páris 40'27 (40'65), Milanó 22'72 (22'90), Prága 19'20 (19—), Zagreb 2'025 (2'00), Budapest 0'21 (0'215), Varsó 0'055 (0'0575), Bécs 0'00625 (0'00750), bélyegezett osztrák korona 0'00875 (0'00875). Bukarest — (3'30).

A novisadi terménytőzsde hivatalos jegyzései 1922. okt. hó 10-én. Bácskai buza kínálat 335 kötés 335—337'50 (1275 mm), bácskai buza fizetés 2 hét múlva kereslet 337'50, bácskai árpa 63 kg kínálat 275, bácskai zab kínálat 262'50, bácskai zab 20% Cassa kereslet 250 kötés 250 (100 mm), bácskai régi tengeri kínálat 300, kötés 300 (200 mm), bácskai új tengeri márciusra Cassa 75% kötés 177'50 (200 mm), bácskai tengeri januárra kötés 187'50 (600 mm), bácskai csöves tengeri kötés 107'50 (500 mm), bánáti ótengeri ab Kikinda kínálat 285, bácskai csöves tengeri januárra 20% Cassa kereslet 120, bácskai tengeri januárra 50% Cassa kínálat 175, bácskai tengeri januárra 20% Cassa kereslet 175, bácskai fehérbab kínálat 325 kereslet 300, bácskai mák kínálat 2600, bácskai nullásliszt kínálat 500 kötés 500 (100 mm), főzöliszt kínálat 475, kenyérliszt kínálat 425, nullásliszt exekutív kötés 487'50 (50 mm), főzöliszt exekutív kötés 462'50 (50 mm), bácskai buzakorpa Zombor paritásban exekutív kötés 127'50 (200 mm). Irányzat lanyha.

Felelős szerkesztő: **Dr. Szlezák Rezső**
Kiadótulajdonos: **Fáth Ferenc és társai**

Poloskát

CIMESTENS tökéletesen kiírt.
Árusítja „SOA” Illatszertár.

Apró hirdetések.

Eladó használt GYERMEKKOCSI, gyermekszék, hintaszék, Lövész-u. 13. 1-2

IZLESES NYOMTATVÁNYOKAT készít Novisadon a Gutenbergkönyvnyomda, Szabadság-tér 1.

A Városi Jódosgyógyfürdő vendéglőjében

3764-1-5

minden időben friss ételek és jó italok kaphatók.

Abonnensek jó házikosztot

kaphatnak jutányos ár mellett ugy déli, valamint esti étkezésre.

Antunovics András, üzletvezető.

Ajánlok a legolcsóbban saját őrlésű finoman

DARÁLT KŐSÓT

CSAK NAGYBAN

GAUSZ JÁNOS

Sódaráló malma.

Novisad, Futoska ulica 66. (10 12)

GÉPEKET

készpénzért és részletfizetésre elad, — továbbá géprészeket, tüket, cigját stb. és

összes gépek javítását vállalja

BOURNE és TÁRSA

Novisad, Miletity (Kenyér) utca 4.

DEDITS A.

Spediteur
NOVISAD

Željeznička ulica
100.

3265-30-30

HOTEL ORIENT.

MONOPOL

SÓ

átvételét és szállítását hajón vagy vasuton elvállalja bármily mennyiségben

kedvező feltételek mellett

Boroshordókat

bérbe keresek. Sürgős cím a szerkesztőségben. 1-0

Eladó iroda-fal,

mindkét oldal fényezett vörös bükkfa, opál üvegekkel. Megtekinthető **Kralja Petra 28. fogmüterem.**

Ugyanitt 1 tanuló a laboratóriumba felvétetik. 3711-7 0

Használt KÉZIKOCSI

eladó. 3762-1

Első Jugoszláviai Vegyészeti Gyár
Novisad, Laze Kostiča u. 9.

Butorozott szobát

— esetleg koszttal — keresnőtlen tisztviselő azonnali átvételre. Cím a kiadóban.

3729-3 3

Vásár-hirbetmény.

A novisadi országos állat és kirakodó vásár 1922. évi október hó 28., 29. és 30. án a Pirosi-uton a református temető mellett fog megtartatni, melyre mindenféle állatnak a vérszentes helyről leendő felhajtása szabályszerű marhalevéllal meg van engedve.

Minden iparos és kereskedő, valamint az utazó iparosok és kereskedők, akik elárúsítás céljából jönnek a vásárra, kötelesek iparigazolványukat magukkal hozni. Akik iparigazolványukat nem hozzák magukkal, azoknak nem fog megengedtetni az árúsítás a vásáron.

Ez a rendelet ugy az idegnekre, mint a helybellekre vonatkozik.

Az árúsító helyek kiosztása és ellenőrzése végett a vásárra jövő minden iparos és kereskedő köteles iparigazolványát a vásári hatóság felhívására felmutatni.

Akinek nincs iparigazolványa, az nem kap elárúsítóhelyet a vásáron.

A vásártéren senkinek sem szabad árúsító helyet elfoglalni, míg azt a vásár rendezésével megbízott tisztviselő meg nem határozza.

Novisad szab. és kir. város rendőrkapitányi hivatal, 1922. évi október hó 5-én.

JOVAN BANJANIN s. k.
főkapitány.

Varrónő,

2-5

aki szabáshoz és varráshoz ért, egy beogradi konfektios üzletbe jó fizetéssel felvételre kerestetik.

D. H. Minić Beograd, Brankova u. 3.

500 kilós tizedes mérleg

megvételre kerestetik. 3761-1

Első Jugoszláviai Vegyészeti Gyár
Novisad, Laze Kostiča ulica 9.

**APOLLO
MOZGÓ**

**OKT.
11**

FOGADALOM

Társadalmi dráma 5 felvonásban.
Főszerepben: Lotte Neumann.

Pályázati hirdetmény.

A novisadi rom. kath. hitközség a rókusi templomban megüresedett

kántori állás

betöltésére pályázatot hirdet.

A kántori oklevéllel rendelkező pályázók ajánlataikat a fizetési igények megjelölésével f. évi október hó 10-ig nyujtsák be a

**Novisadi Rom. Kath.
Plébánia Hivatalhoz.**

13-0

Olcsón!

Olcsón!

Gyermekruha-varrást, Paplan készítést

ruhák átalakítását és javítását olcsón elvállaljuk.
Sateria (Gyik) u. 13. (Balra.) 3758-1-2

Üzlethelyiség

egy jóforgalmu utcában, hentesbrendezésel és műhellyel, vagy anélkül

szép lakással

ugyanabban a házban eladó. —
Toma Baić, Novisad Mileticeva
(Kenyér) u. 26. 3760-1

Portást

3756-2-2

és

vizsgázott kazánfűtőt

felvesz az

Első Novisadi Szappangyár

Schützer Jakob és Fia.

A hőzeledő iskolalédény alkalmából felhivom a zárdaintézetek és a kántortanító urak b. figyelmét a kiadásomban megjelent **Láh Jakab** egyházi karnagy által összeállított

JUBILATE DEO

című ifjúsági ima- és énekeskönyvre, amelyből korlátlan mennyiség kapható. Ára félévazon kötésben 7:50 dinár, egész vászon kötésben 10.— dinár. Viszontelárúsítóknak árengedmény.

ÁBRAHÁM JÁNOS

könyv- és papirkereskedése Novisad,
Sándor király u. 9. szám.